T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 1

Birinci birleşim

5 · VIII · 1946 Pazartesi

İçindekiler

	Sayfa
1. — Yaşlı üye tarafından Meclisin açılması	2
2. — Andiçme	2
A — Üyelerin andiçmesi	2,4:7
B — Cumhurbaşkanı'nın andiçmesi	4
3. — Seçimler	2
A — Meclis Başkanı seçimi	2:3
B — Başkanlık Divanı seçimi (Başkanvekilleri, Kâtipler ve İdareci üyeler)	2:3
C — Cumhur Başkanı seçimi	3:4,4

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 14

YAŞLI BAŞKAN — A. M. Yeğena (Seyhan)

GEÇİCİ KÂTİPLER : S. Kurutluoğlu (Kırşehir), A. Konuk (Bursa), Dr. M. Dıblan (Seyhan), A. Kalav (Mardin).

1. — YAŞLI ÜYE TARAFINDAN MECLİSİN AÇILMASI

(Yaşlı Başkan alkışlar arasında kürsüye geldi).

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, Yeni Meclisin en yaşlı üyesi olmak sıfatiyle İçtüzük gereğince Sekizinci Büyük Meclisin Fevkalâde Toplantısının İlk oturumunu açmak şerefiyle mubahi bulunuyorum.

Arkadaşlar, bu Meclisin bundan evvelki Meclislere nazaran iki mühim ve mümeyyiz vasfı vardır.

Birisi, tek dereceli seçim mahsulü olması diğeri de iki esaslı Partiden ve müstakil olarak seçilen sayın üyelerden terekküp etmiş bulunmasıdır.

Bilâistisna hepimizin amacımız memleketimizin selâmeti ve milletimizin refah ve saadetidir.

Büyük Meclisin gerek bu Fevkalâde İçtimamda ve gerek gelecek alelâde toplantılarında bu gayeye mâtuf çalışmalarında muvaffak olmasını Cenabı Haktan diler herbirinize ayrı ayrı hürmetlerimi sunarım.

Soldan, C. H. P. Milletvekilleri tarafından Bravo sesleri, sürekli ve şiddetli alkışlar).,

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz.

2. — ANDİÇME

A — Üyelerin andiçmesi

(Afyon Karahisar'dan itibaren andiçmeğe başlandı).

BAŞKAN — Efendim Andiçme bitti. [1]

3. — SEÇİMLER

A — Meclis Başkanı seçimi

BAŞKAN — Şimdi Meclis Başkanı seçimine başlıyacağız. Sıra ile sağ taraftan kürsüye gelip oylarınızı sepete atarsınız.

Efendim; oyları ayıracak üç kişinin adını çekiyorum:

Kâmil Çoşkunoğlu (Manisa), Kemal Özçoban (Afyon Karahisar), Gl. Kâzım Özalp (Balıkesir).

Bu üç kişi oyları ayıracaktır.

(Adçekme suretiyle Konya seçim çevresinden başlanarak oylar toplandı)

BAŞKAN — Seçim için oy vermiyenler varsa lûtfen oylarını versinler. Oy toplama muamelesi bitmiştir, oylar tasnif edilecektir.

Başkanlık için yapılan seçim neticesinde İstanbul Milletvekili General Kâzım Karabekir 379 oy.. (Soldan C. H. P. Milletvekilleri tarafından alkışlar).

Sinob Milletvekili Yusuf Kemal Tengirşenk 58 oy.. (Sağdan D. P. Milletvekilleri tarafından alkışlar) almışlardır.

Binaenaleyh, yerimi General Kâzım Karabekir'e bırakıyorum.

(Soldan, C. H. P. Milletvekilleri tarafından sürekli alkışlar ve bravo sesleri arasında General Kâzım Karabekir Başkanlık makamına geldiler):

Sayın arkadaşlarım,

Bana karşı gösterdiğiniz sevgi ve güvene bütün ruhumla teşekkür ederim.

Başkanlık görevini tam bir tarafsızlıkla ve

---

[1] *Andiçen üyelerin adları tutanağın sonundadır.*

İçtüzüğümüze uygun olarak göreceğimi arzederken; sizlerin kıymetli yardımlarınızı Başkanlıktan esirgememenizi rica ederim.

Herhalde Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüksek varlığını bütün cihana göstereceğimizden eminim. (Soldan, C. H. P. Milletvekilleri tarafından bravo sesleri, sürekli ve şiddetli alkışlar).

Aziz vatanımıza, sevgili milletimize mutluluk ve esenlik dilerken büyük huzurunuzda saygı ile eğilirim. (Soldan, C. H. P. Milletvekilleri tarafından; Bravo sesleri, sürekli ve şiddetli alkışlar).

B. — Başkanlık Divanı seçimi (Başkanvekilleri, Kâtipler ve İdareci Üyeler).

BAŞKAN — Başkanlık Divanı seçimi yapılacaktır: Başkanvekilleri, İdareci Üyeler ve Kâtipler. Seçimleri gizli oyla yapacağız. İsimler ayrı ayrı üç kâğıda yazılacak ve isimler okundukça ait olduğu sepete atılacaktır. Şimdi tasnif için üçer arkadaş ayıracağız.

Başkanvekillikleri seçimi için : Muhtar Ertan (Bitlis), İbrahim Refik Soyer (Niğde), Ahmet Alpaslan (Ağrı).

İdareci Üyeler için : Dr. Muhlis Suner (Bilecik), Dr. İbrahim Tali Öngören (Elâziğ), Ali Saym (Trabzon).

Kâtiplikler için de : Saffet Arıkan (Erzincan), Ferit Ecer (Niğde), Burhan Cahit Morkaya (İstanbul).

Bu arkadaşlar tasnif için ayrılmışlardır.

Malatya'dan oyların verilmesine başlanacaktır.

(Malatya seçim çevresinden oylar verilmeğe başlandı).

BAŞKAN — Oy vermiyen arkadaşımız varsa lûtfen oyunu versin, oy verme işi bitmiştir.

BAŞKAN — En yaşlı Başkanımız Ali Münif Yeğena'nın andiçmesini rica ediyorum.

(Seyhan Milletvekili Ali Münif Yegena soldan, C. H. P. Milletvekilleri tarafından yapılan sürekli alkışlar arasında kürsüye gelerek andiçti).

BAŞKAN — Başkanvekilliklerine Tevfik Fikret Sılay (Konya) 384 oyla, Cevdet Kerim İncedayı (Sinop) 384 oyla, Şemsettin Günaltay (Sivas) 384 oyla seçilmişlerdir.

Kâtipliklere : Emin Halim Ergun (Ankara) 380 oyla, Sedat Pek (Kocaeli) 378 oyla, Dr. Aziz Uras (Mardin) 380 oyla, Hüseyin Ulusoy (Niğde) 380 oyla, Naşit Fırat (Samsun) 380 oyla, Necmeddin Sahir Sılan (Tunceli) 380 oyla seçilmişlerdir.

İdareci Üyeliklere; Halit Bayrak (Ağrı) 379 oyla, Dr. Zihni Ülgen (Bolu) 379 oyla, Muttalip Öker (Sivas) 379 oyla seçilmişlerdir.

(Soldan, C. H. P. Milletvekilleri tarafından alkışlar.)

Ş. GÜNALTAY (Sivas) - Sayın arkadaşlar; beni ve arkadaşlarımı Riyaset Divanına seçmek suretiyle gösterdiğiniz yüksek teveccühe şükranlarımızı sunarım. Bize verdiğiniz sorumlu görevi başarabilmek için daima yardımınıza, müzaheretinize muhtacız. Bunu da ayrıca kendim ve arkadaşlarım namına rica ederim. (Soldan, C. H. P. Milletvekilleri tarafından alkışlar).

C. — Cumhurbankanı seçimi

BAŞKAN — Cumhurbaşkanı seçimine geçiyoruz .

Oyları ayırmak için adçekme ile 9 arkadaş ayıracağız:

Sabri Çeliktuğ (Siird), Emin Erişirgil (Zonguldak), Ahmet Ali Çınar (Burdur), Yakup Kalgay (Samsun). Fikret Yüzatlı (Giresun), Faik Ahmet Barutçu (Trabzon), İhsan Şerif Özgen (Kütahya), Abidin Yurdakul (Sivas), Zühtü Akın (Kırklareli).

Siird seçim bölgesinden oyların toplanmasına başlıyoruz.

Arkadaşlar bir ricam var; malûm, Cumhurbaşkanı için verilen oylar burada huzurunuzda ayrılacaktır. Onun için arkadaşların dışarı çıkmamasını rica ederim.

(Siird seçim bölgesinden oyların toplanmasına başlandı).

BAŞKAN — Oy toplanması işi bitti. Şimdi oylar ayrılanacaktır.

(Oylar ayrılandı)

BAŞKAN — Cumhurbaşkanlığı için yapılan seçim sonunda toplanan oyların yekûnu (451) dir.

Ankara Milletvekili İsmet İnönü (388) oyla Cumhurbaşkanlığına seçilmiştir. (Soldan C. H. P. Milletvekilleri tarafından şiddetli ve sürekli alkışlar, bravo sesleri).

Diğer oy alanlar şunlardır :

İstanbul Milletvekili Mareşal Fevzi Çakmak 59 oy almıştır. (Sağdan D. P. Milletvekilleri ta-

rafından sürekli alkışlar).

Sinop Milletvekili Yusuf Kemal Tengirşenk iki oy almıştır. (Tek alkış). İki oy pusulası da boş bırakılmıştır.

Şimdi Cumhurbaşkanını andiçmeğe dâvet etmek üzere gidiyorum ve kendileri buraya gelinciye kadar oturumu kapatıyorum.

Kapanma saati : 19,30

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati : 19,56

BAŞKAN — Gl. Kâzım Karabekir

KÂTİLER : Necmeddin Sahir Sılan (Tunceli), S. Pek (Kocaeli) N. Fırat (Samsun).

B. — Cumhur Başkanının andiçmesi

BAŞKAN — Oturum açılmıştır. Cumhur Başkanımız şimdi and içeceklerdir.

(Soldan C. H. P. Milletvekilleri tarafından yaşa, varol sesleri ve ayakta sürekli alkışlar arasında Cumhurbaşkanı İsmet İnönü kürsüye gelerek andiçtiler) .

(Soldan, C. H. P. Milletvekilleri tarafından bravo, varol ve yaşa sesleri ve ayakta sürekli, şiddetli alkışlar).

BAŞKAN — Ağustosun 12 nci pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere birleşime son veriyorum. (Alkışlar).

Kapanma saati : 22

[Andiçen üyeler]

AFYON KARAHİSAR
Gl. Sadık Aldoğan
Mehmet Aşkar
Hazim Bozca
Hasan Dinçer
Şahin Lâçin
Kemal Özçoban
Dr. Cemal Tunca
Ahmet Veziroğlu

AĞRI
Müştak Aktan
Ahmet Alpaslan
Halit Bayrak

AMASYA
Ahmet Eymir
Zeki Tarhan
Esat Uras
Ali Kemal Yeğitoğlu

ANKARA
Naki Cevat Akkerman
Mebrure Aksoley
Falih Rıfkı Atay
Hilmi Atlıoğlu
İbrahim Rauf Ayaşlı
Hıfzı Oğuz Bekata
Avni Refik Bekman
Raşit Börekçi
Arif Çubukçu
Emin Halim Ergun
Muammer Eriş
İhsan Ezgü
Cevdet Gölet
İsmet İnönü
Mümtaz Ökmen
Fakihe Öymen
Gl. Naci Tınaz

ANTALYA
Niyazi Aksu
Numan Aksoy
Dr. Galip Kahraman
Rasih Kaplan
Mustafa Korkut
Tayfur Sökmen
Nurullah Esat Sumer

AYDIN
Neşet Akkor
Gl. Refet Alpman
Emin Arkayın
Mitat Aydın
Emin Bilgen
Dr. Mazhar Germen
Nuri Göktepe

BALIKESİR
Abdi Ağabeyoğlu
Muzaffer Akpınar
Esat Altan
Fuad Bilâl
Osman Niyazi Burcu
Hacim Çarıklı
Eminittin Çeliköz
Pertev Etçioğlu
Süreyya Örgeevren
Gl. Kâzım Özalp
Hilmi Şeremetli
Fahrettin Tiritoğlu
İsmail Hakkı Uzunçarşılı

BİLECİK
Reşit Bozüyük
Memduh Şevket Esendal
Dr. Muhlis Suner

BİNGÖL
Tahsin Banguoğlu
Feridun Fikri Düşünsel

BİTLİS
Muhtar Ertan
Arif Özdemir

BOLU
Hasan Şükrü Adal
Lûtfi Gören
Cemil Özçağlar
Celâl Sait Siren
Dr. Zihni Ülgen
İhsan Yalçın

BURDUR
Orgl. Fahrettin Altay
Ahmet Ali Çınar
Dr. M. Şerif Korkut

BURSA
Atıf Akgüç
Sadık Tahsin Arsal
Zehra Budunç
Fahri Bük
Aziz Duru
Ahmet Münir Erhan
Mustafa Fehmi Gerçeker
Abdurrahman Konuk
Cemil Öz
Muhittin Baha Pars
Dr. M. Talât Simer
Faik Yılmazipek

ÇANAKKALE
Hüseyin Bingül
Niyazi Çıtakoğlu
Behçet Gökçen
İhsan Karasioğlu
Ali Rıza Kırsever
Nurettin Önen

ÇANKIRI
Dr. Akif Arkan
Rifat Dolunay
M. Abdülhalik Renda
Gl. Zeki Soydemir
Ahmet İhsan Zeyneloğlu

ÇORUH
Ali Çoruh
Ali Rıza Erem
Dr. Cemal Kazancıoğlu
Atıf Tüzün
Asım Us

ÇORUM
Edip Alpsar
Naim Atalay
Dr. Mustafa Cantekin
Münir Çağıl
İsmet Eker
Hasene İlgaz
Suheyp Karafakıoğul
Necdet Yücer

DENİZLİ
Reşat Aydınlı
Dr. Hamdi Berkman
Cemil Çalgüner
Abidin Ege
Naili Küçüka
Hulûsi Oral
Dr. Behçet Uz
Kemal Cemal Öncel

DİYARBAKIR
Fazıl Ahmet Aykaç
Vedat Dicleli
Cavit Ekin
Feyzi Kalfagil
Osman Ocak
Şeref Uluğ
İhsan Hamit Tigrel

EDİRNE
Mehmet E. Ağaoğulları
Fethi Erinçağ
Mahmut N. Gündüzalp
Dr. Bahattin Öğütmen
Mehmet Öktem

ELÂZIĞ
Fuad Ağralı
Mustafa Arpacı
Hasan Kişioğlu
Fahri Karakaya
Dr. İbrahim T. Öngören

ERZİNCAN
Ziya Ağca
Saffet Arıkan
Behçet Kemal Çağlar
Abdülhak Fırat
Sabit Sağıroğlu

ERZURUM
Eyüp Sabri Akgöl
Salim Altuğ
Mesut Çankaya
Raif Dinç
Nafiz Dumlu
Cevat Dursunoğlu
Münir Hüsrev Göle
Kemalettin Kamu
Gl. Vehbi Kocagüney
Şükrü Koçak

ESKİŞEHİR
Yavuz Abadan
İsmail Hakkı Çevik
Ahmet Oğuz
Hasan Polatkan
Abidin Potoğlu
Emin Sazak

GAZİANTEB
Ömer Asım Aksoy
Cemil Alevli
Gl. Aşir Atlı
Cemil Said Barlas
Dr. Muzaffer Canbolat
Bekir Kaleli
Dr. Abdürrahman Melek

GİRESUN
Münir Akkaya
Celâl Esat Arseven
Eşref Dizdar
Kâzım Okay
İsmail Sabuncu
Ahmet Ulus
Fikret Yüzatlı
Dr. Galip K. Zaimoğlu

GÜMÜŞANE
Hasan Fehmi Ataç
Şevket Erdoğan
Şükrü Sökmensüer
Edip Tör
Tahsin Tüzün
Ahmet Kemal Varınca

HATAY
Abdullah Çilli
Gl. Eyup Durukan
Hasan Mursaloğlu
Abdülgani Türkmen
Suphi Bedir Uluç
Rasim Yurdman

İÇEL
Haydar Aslan
Halil Atalay
Saim Ergenekon
Salih İnankur
Refik Koraltan
Dr. Aziz Köksal
Dr. Cemal Ramazanoğlu

İSPARTA
Kâzım Aydar
Rifat Güllü
Sait Köksal
Kemal Turan
Şevki Yalvaç

İSTANBUL
Salamon Adato
Dr. Adnan Adıvar
Enis Akaygen
Cihat Baban
Celâl Bayar
Abdürrahman M. Berkan
Mareşal Fevzi Çakmak
Faruk Nafiz Çamlıbel
Fuad Hulûsi Demirelli
Gl. Kâzım Karabekir
Osman Nuri Köni
Fuad Köprülü
Burhan Cahit Morkaya
Recep Peker
Ahmet Kemal Silivrili
Zeki Rıza Sporel
H. Suphi Tanrıöver
Orgl. C. Cahit Toydemir
Hüseyin Cahit Yalçın
Senihi Yürüten

İZMİR
Şevket Adalan
Benal Arıman
Münir Birsel
Dr. Hüseyin Hulki Cura
Lâtife Bekir Çeyrekbaşı
Esat Çınar
Sedat Dikmen
Sami Gülcüoğlu
Atıf İnan
Rahmi Köken
Said Odyak
Ekrem Oran
Haydar Rüştü Öktem
Dr. Kâmran Örs
Şükrü Saracoğlu
Hasan Âli Yücel

KARS
Methmet Bahadır
Aziz Samih İlter
Akif İyidoğan
Şerafettin Karacan
Dr. Esat Oktay
Zihni Orhun
Abdurrahman Sürmen
Tezer Taşkıran
Hüsamettin Tugaç

KASTAMONU
Muzeffer Akalın
Gl. Abdullah Alptoğan
Tahsin Coşkan
Hamdi Çelen
Hilmi Çoruh
Dr. Fahri Ecevit
Fethi Mağara
Ziya Orbay

KAYSERİ
Fikri Apaydın
Gl. Salih Avgın

Sait Azmi Feyzioğlu
Kâmil Gündeş
Reşit Özsoy
Faik Seler
Ömer Taşçıoğlu
Reşit Turgut
Hayrullah Ürkün

KIRKLARELİ

Zühtü Akın
Korgl. Kemal Doğan
Nafi Atuf Kansu
Şevket Ödül
Dr. Fuad Umay

KIRŞEHİR

İsmail Hakkı Baltacıoğlu
Nihat Erdem
Sahir Kurutluoğlu
Şevket Torgut

KOCAELİ

Ahmet Faik Abasıyanık
Cenap Aksu
Fuad Balkan
Dr. Fazıl Ş. Bürge
Ali Dikmen
Nihat Erim
Amiral Şükür Okan
Sedat Pek
İbrahim Süreyya Yiğit

KONYA

Dr. Hulûsi Alataş
Mitat Şakir Altan
Muhsin Adil Binal
Gl. Ali Fuat Cebesoy
Sedat Çumralı
Dr. Muhsin Faik Dündar
Şevki Ergun
Rasim Erel
Fatin Gökmen
Dr. Sadi Irmak
Hulki Karagülle
Naim Hazim Onat
Dr. Aziz Perkün
Tevfik Fikret Sılay
Ali Rıza Türel
Halis Ulusan

KÜTAHYA

Halil Benli
Ahmet Bozbay
Hakkı Gedik
Orgl. Asım Gündüz
Dr. Ahmet Gürsoy
Memduh İspartalıgil
Adnan Menderes
Ömer Özdek
İhsan Şerif Özgen
Ahmet Tahtakılınç

MALATYA

A. Ulvi Beydağı
Atıf Esenbel
Memet Sadık Eti
Dr. Hikmet Fırat
Mustafa Naim Karaköylü
Dr. Cafer Özelçi
Osman Taner
Abdülkadir Taşangil
Tevfik Temelli
Şefik Tugay
Mahmut Nedim Zapçı

MANİSA

Yunus M. Akakant
Korgl. Ali Rıza Artunkal
Kâmil Coşkunoğlu
Rıdvan Nafiz Edgüer
İsmail Erten
Şevket Raşit Hatipoğlu
Faik Kurdoğlu
Dr. M. Necdet Otaman
Yaşar Özey
Hilmi Öztarhan
Feyzullah Uslu

MARAŞ

Dr. Kemali Bayizit
Rıza Çuhadar
Dr. Kâmil İdil
Emin Soysal
Hasan Reşit Tankut
Abdullah Yaycıoğlu

MARDİN

İrfan Ferit Alpaya
Gl. Seyfi Düzgören
Rıza Erten
Abdülkadir Kalav
Gl. Kiazım Sevüktekin
Abdürrezak Şatana
Dr. Aziz Uras

MUĞLA

Abidin Çakır
Necati Erdem
Asım Gürsu
Nuri Özsan
Dr. Mitat Sakaroğlu

MUŞ

Bâri Dedeoğlu
Halit Onaran

NİĞDE

Ferit Ecer
Rifat Gürsoy
Halit Mengi
Vehbi Sarıdal
İbrahim Refik Soyer
Şükrü Süer
Hüseyin Ulusoy

ORDU

Şevket Akyazı
Dr. Vehbi Demir
Mehmet Furtun
Amiral H. Gökdalay
Yusuf Ziya Ortaç
Dr. Zeki Mesut Sezer
Hamdi Şarlan
Hamdi Yalman

RİZE

Tahsin Bekir Balta
Hasan Cavit Belûl
Dr. Saim Ali Dilemre
Dr. Fahri Kurtuluş
Fuat Sirmen
Ali Zırh

SAMSUN

Hüseyin Berk
Hüsnü Çakır
Naşit Fırat
Rıza Işıtan
Yakup Kalgay
Ömer Karataş
Dr. Sadi Konuk
Muin Köprülü
Mehmet Ali Yörüker

SEYHAN

Kemal Çelik
Dr. Makbule Dıblan
Kasım Ener
Kasım Gülek
Cavit Oral
Dr. Kemal Satır
Sinan Tekelioğlu
Hilmi Uran
Ahmet Remzi Yüregir

SİİRD

Etem İzzet Benice
Sabri Çeliktuğ
Ali Rıza Esen
Lûtfi Yavuz

SİNOB

Enver Kök
Lûtfi Aksoy
Suphi Batur
Cevdet Kerim İncedayı
Yusuf Kemal Tengirşenk

SİVAS

Mitat Şükrü Bleda
Gl. Fikri Erbuğ
Nafiz Ergin
Şemsettin Günaltay
Hikmet Işık
Kâmil Kitapçı
Muttalip Öker
Necmettin Sadak
Reşat Şemsettin Sirer
İsmail Memet Uğur
Şakir Uma
Abidin Yurdakul

TEKİRDAĞ

Rahmi Apak
Emin Ataç
Ziya Ersin Cezaroğlu
Fayık Öztrak
Cemil Uybadın

TOKAD

Feyzi Eken
Recai Güreli
Halit Nazmi Keşmir
Cemal Kovalı
Mustafa Lâtifoğlu
Galip Pekel
Nazım Poroy
Refik Ahmet Sevengil

TRABZON

Faik Ahmet Barutçu
Sırrı Day
Daniş Eyiboğlu
Temel Göksel
Ali Rıza Işıl
Raif Karadeniz
Zekiye Molaoğlu
Hamdi Orhon
Hasan Saka
Ali Sayın
Mustafa R. Tarakçıoğlu
Muammer Yarımbıyık

TUNCELİ
Necmeddin Sahir Sılan
Mahmut Tan

URFA
Osman Ağan
Atalay Akan
Vasfi Gerger
Razi Soyer
Esat Tekeli
Suut Kemal Yetkin

VAN
İbrahim Arvas
Muzaffer Koçak
Rüştü Oktar

YOZGAD
Celâl Arat
Ziya Arkant
Dr. K. Cenap Berksoy
Kâmil Erbek
Sırrı İçöz
Ahmet Sungur

ZONGULDAK
Şinasi Devrin
İsmail Ergener
Emin Erişirgil
Ahmet Gürel
Ali Rıza İncealemdaroğlu
Sabri Koçer
Naim Kromer
Orhan Seyfi Orhon
Nuri Tarhan

T. B. M. M. Basımevi